

Nora van Oostrom-Streep

Over grenzen

Het thema van de alv van dit najaar is breed en van alle tijden. Internationalisering. Over grenzen heen. Heel letterlijk dit keer want het zal gaan over grensoverschrijdende transacties, sterfgevallen, huwelijken enzovoorts. Onmisbaar in de huidige praktijk waarin vrijwel alles wel een internationale dimensie heeft en dus bij u allen van harte aanbevolen. Toch is internationalisering niet wat ik bedoel met 'over grenzen'. Waar ik meer op doel is de tendens dat grenzen tussen de beroepsgroepen vervagen. Dat dit zo is was natuurlijk al langer bekend, maar de snelheid waarmee de schotten wegvallen, neemt exponentieel toe zo lijkt het wel.

GELUKKIG HUWELIJK?

Onlangs zat ik voor de Utrechtse Notariële studentenvereniging Vevanos een debat voor rond het thema 'Notaris en advocaat, een gelukkig huwelijk? In het panel zaten onder andere Bart Breederveld en Anke Mulder, beiden advocaten gespecialiseerd in het familierecht. Zij betoogden dat advocaten – meer nog dan de notaris – toegerust waren voor het maken van huwelijkse voorwaarden en het regelen van de gevolgen van echtscheidingen. Ook zat in het panel mijn oud-collega Fred

Schonewille, naast oud-notaris ook voorloper op het gebied van mediation, die fanatiek de rol van de mediator en notaris/mediator op genoemde gebieden verdedigde, terwijl VVD-Kamerlid Foort van Oosten tenslotte de plannen ter zake van de aanpassing van de gemeenschap van goederen belichtte.

KENNIS

Wat in het bezielde debat zichtbaar werd, was de zeer grote kennis die Mulder en Breederveld hadden van het huwelijksvermogensrecht en hun grote ervaring op het gebied van advisering rond huwelijkse voorwaarden. Schonewille op zijn beurt liet zien dat hij over veel kennis en ervaring beschikte rondom de afwikkeling van huwelijken, terwijl Tweede Kamerlid Van Oosten, voormalig advocaat, ook geschoold mediator bleek te zijn. Duidelijk werd dat advocaten niet Satans afgevaardigden op aarde zijn zoals soms wel wordt gehoord, maar juristen die ook gebonden zijn aan strenge beroeps- en gedragsregels, en die (net zoals notarissen partijadviseur kunnen zijn) beide partijen tegelijk bleken te kunnen adviseren. Notarissen op hun beurt bleken ook prima geëquipeerd om partijen te adviseren rondom het einde

van het huwelijk (ook al behoort alimentatie-rekenen niet tot het standaardpakket). Helder werd ook dat het beschikken over specialistische kennis niet voorbehouden was aan een bepaalde beroepsgroep, maar afhangt van de persoon. De grenzen kortom, bleken niet zozeer te bestaan op het gebied van de kennis maar meer op het formele gebied van de monopolies.

UTOPIE

Van oudsher zijn de juridische werkvelden sterk gefragmenteerd en de taken afgebakend. Notarissen maken akten, advocaten procederen, rechters beslechten geschillen. Die tijd is voorbij. Meer dan ooit vervagen de grenzen tussen de werkgebieden. Notarissen richten zich op advisering rond echtscheiding, gaan via mediation geschillen voorkomen en beslechten, stellen overname- en vof-contracten op en zijn soms (met de Wet op het notarisambt in de hand) partijdig. Advocaten op hun beurt adviseren op het gebied van huwelijkse voorwaarden en boedelafwikkeling en doen ook aan (onpartijdige) mediation. Accountantskantoren en banken gaan over tot het geven van juridische adviezen en het opstellen van conceptakten. Het is een utopie te denken dat deze trends te stoppen zijn en goed beschouwd hoeven deze ontwikkelingen voor de notaris helemaal niet erg te zijn. Sterker nog, het opent de weg naar vele nieuwe markten die van oudsher door anderen werden bediend. Om de markten te behouden die traditioneel bij de notaris horen hoeven we maar één ding te doen: gewoon veel beter te zijn dan de anderen. En dat moet te doen zijn. Toch? ■